

Název:	KRONOSPAN Výroba dřevotřískových a OSB desek Kronospan CR, Kronospan OSB
Téma:	Ovzduší
Cílová skupina:	Obyvatelé Jihlavy, zastupitelé, úředníci magistrátu
Místo realizace:	Jihlava
Doba realizace:	2005–2009
Webová stránka:	http://www.toxickelatky.arnika.org/novinky/arnika-pozaduje-lepsi-sledovani-emisi-formaldehydu-z-kronospanu , http://www.ostrava.arnika.org/tiskove-zpravy/jak-dlouho-bude-kronospan-na-lidech-zkousej-hluk
Řešitel:	Arnika, RNDr. Jindřich Petrlík, Michal Skalský, Ing. Jana Vitnerová
Partneři:	OS Beseda
Zdroje financování:	NROS, Nadace Partnerství

Firma Kronospan byla založena v roce 1994 a stala se nástupcem Jihlavských dřevařských závodů. Její hlavní výrobní náplní je výroba dřevotřískových desek. Na základě investiční pobídky došlo v roce 2005 k rozšíření provozu o výrobu tzv. OSB desek. Hlavní znečišťující látky z výroby dřevotřísky jsou prach, těkavé organické látky a formaldehyd. Provoz firmy je navíc nevhodně umístěn ve středu města Jihlavy a má tak bezprostřední dopad na životní prostředí jejích obyvatel.

V roce 2005 firma Kronospan překračovala několikanásobně limit emisí jemného polévatého prachu, kdy pouštěla do vzduchu až 400 t polévatého prachu za rok a velké množství (27 t/rok) formaldehydu (rakovinotvorná látka), pro který ovšem není stanoven zákonný limit. U obyvatel Jihlavy se objevily zdravotní problémy (pálení očí a záněty spojivek, dýchací potíže, záněty sliznic dýchacích cest). Kronospan v té době ovšem veřejnost ujišťoval, že to, co vychází z provozu firmy, je „jenom pára“.

V roce 2005 zaznamenala Arnika první podněty občanů Jihlavy v souvislosti s touto kauzou. V té době zveřejňuje poradna žebříček největších znečišťovatelů ŽP v ČR dle Integrovaného registru znečišťovatelů – IRZ. Tím byla popřena informační kampaň firmy, která nezveřejňovala skutečné hodnoty emisí škodlivých látek z provozu. Kronospan se umísťoval na předních místech v kraji Vysočina i v celé ČR (formaldehyd). Registr vyvolal další vlnu dotazů ze strany veřejnosti, na které musela poradna reagovat.

V lednu roku 2006 vznikla pobočka Arniky v Jihlavě a ihned zahájila intenzivní poradenskou spolupráci s občany. Mimo jiné se věnovala občanům při zakládání občanského sdružení Beseda. V té době Krajský úřad Vysočina uděluje výjimku ohledně umožnění překračovat zákonné limity emisí polévatého prachu pro Kronospan na období 2006 až do začátku

Internetové aplikace v kombinaci s palčivostí tématu vyvolávají zvyšující se zájem veřejnosti o téma.

Poptávka z regionu iniciovala vznik pobočky.

PILOTNÍ ŘEŠENÍ

SEPĚTÍ S REGIONEM

PROCESNÍ PORADENSTVÍ

roku 2010. Arnika pomáhá zformulovat stížnost občanů na udělení této výjimky ke Kanceláři veřejného ochránce práv.

← PROCESNÍ PORADENSTVÍ

Poradna na kauzu reagovala jak právními postupy, tak kampaní směrem k veřejnosti a médiím.

→ → → → → → → →

V srpnu roku 2006 byla zveřejněna dokumentace EIA (posuzování vlivů technologie na životní prostředí) na novou technologii odprášení provozu Kronospanu. Poradna na tento proces reagovala výzvami k účasti veřejnosti v procesu EIA prostřednictvím informačního panelu, letáků, besedami s občany. Zároveň konzultovala formulování připomínek občanů v procesu EIA.

← ANALÝZA
← INFORMACE

Provoz Kronospanu stále nedodržel limity a porušoval provozní řád, a tak poradna Arniky konzultuje řadu podání podnětů občanů (případně sama podává) – na Českou inspekci životního prostředí, Krajskou hygienickou stanici, dále stížností na Magistrát a Krajský úřad.

← MANAGEMENT
← NA DOBU
← URČITOU

Profesionalita poradny dává prostor k tomu, aby se stala v dané oblasti respektovaným partnerem.

→ → → → → → → →

Poradna se dále rozhodla ke koordinaci žádostí 1 200 občanů na lepší monitoring emisí závodů Kronospanu adresovanou Krajskému úřadu. Všechny tyto kroky jsou intenzivně medializovány pro zesílení tlaku na klíčové hráče v kauze a nastavení nezbytných opatření k ochraně životního prostředí a zdraví obyvatel. Zástupce Arniky získává nabídku stát se členem komise pro sledování kontinuálního monitoringu emisí.

← TÝMOVÁ PRÁCE

← PROFESIONALITA
← NEZÁVISLOST

Realizace systémové změny se zapojením veřejnosti byla vyústěním dílčích, ale o to intenzivnějších kroků poradny a veřejnosti ve spolupráci s médiem.

Během roku 2008 a 2009 jsou emise monitorovány, úřady vydávající Kronospanu povolení uplatňují přísnější podmínky a na části provozu je nainstalován protiprašný filtr. Firma vyměnila technologie a prakticky přestala vypouštět do ovzduší formaldehyd, přestože k tomu neexistují v českém prostředí zákonné limity. Část prašného provozu firmy zůstává prozatím bez filtrace.

Tento poradenský projekt byl realizován v rámci kampaně „Budoucnost bez jedů“, programu Toxické látky a přesahoval do náplně kampaně Účast veřejnosti v rozhodování o životním prostředí Centra pro podporu občanů sdružení Arnika, která vychází z naplňování Aarhuské úmluvy. Aktuální žebříčky znečišťovatelů životního prostředí toxickými látkami naleznete na: <http://www.bezjedu.arnika.org/>.

← UDRŽITELNÝ ROZVOJ